

Utkast til Referat Forum for forskningsdekaner 21. juni 2021

Deltakere:

Per Morten Sandset (viserektor)
Anders Runesson (TF)
Vibeke Blaker Strand (JUS)
Jens Petter Berg (MED)
Mathilde Skoie (HF)
Janne Elin Reseland (OD)
Tore Nilssen (SV)
Erik Knain (UV)
Carl Henrik Gørbitz (UiO:Livsvitenskap)
Vebjørn Bakken (UiO:Energi)
Tore Rem (UiO:Norden)
Hugo de Boer (NHM)
Bjørn Jamtveit (MN)

Forfall:

Håkon Glørstad (KHM)
Erling Hagen Agøy, UiODoc
Åse Gornitzka (viserektor)

Inviterte: Berit Kolberg Rossiné og Petter Løken (begge på Sak 39/21), Lars Øen (sak 42/21), Margret Veltman (sak 45/21)

Sekretariat:

Ingrid Sogner (fung. Avdelingsdirektør, FIADM)
Malena Bakkevold (seksjonsleder, FIADM)
Åse-Marit Kristiansen (koordinator for forumet, FIADM)

Møteleder: Per Morten Sandset
Referent: Åse-Marit Kristiansen
Sted: Zoom
Tid: 12.00-14.00

Godkjenning av innkalling og referat fra forrige møte

Innkallingen og referatet ble godkjent.

SAK 38/21 Nytt fra forskningsdekanene v/ forskningsdekanene

Forskningsdekanene informerte nytt fra forskningsfeltet ute på enhetene, blant annet søknadsstatus for konvergensmiljøene, SFF og ERC-ordningene. Det var et ønske om å høre fakultetenes rutiner for offentliggjøring av ph.d.-avhandlinger. Det var litt ulik praksis på de ulike fakulteter: Hvis det ikke er copyright-problematikk så kan hele avhandlingen legges ut elektronisk i forkant av disputas. Det varierer mellom fakultetene om det legges ut en e-postadresse, en nettlenke eller man må kontakte administrasjonen for å få tilsendt avhandlingen. Konkrete spørsmål og henvendelser svares ut. Etter disputasen er det vanlig å måtte henvende seg til kandidaten eller til universitetsbiblioteket for å få et eksemplar av avhandlingen. Noen fysiske avhandlinger trykkes opp, flere vurderer å redusere dette antallet.

Diskusjonssaker:**SAK 39/21 Forskning på UiOs nettsider: erfaring fra rydde- og sletteprosjekt og nye nettsider og planer for videre forskningsformidling v/Berit Kolberg Rossiné og Petter Løken**

For å sikre god utvikling av uio.no er det er vedtatt en [digital kanalstrategi](#) med tiltak som skal gi UiO gode rutiner for hvor og hva vi publiserer, sikre god informasjonsflyt og øke gjenfinnbarheten

for dem som bruker UiOs nettsider. Det er også gjennomført et rydde- og sletteprosjekt pilotprosjekt på HF, og universitetet har fått nye nettsider.

Petter Løken gikk gjennom pilotprosjektet på HF og Berit Kolberg Rossiné presenterte arbeidet med ny kanalstrategi og implementering av nettsider generelt på UiO.

Momenter fra diskusjonen:

- Veldig viktig å ha god dialog, slik at institutter og sentre tar imot invitasjoner fra Avdeling for kommunikasjon og samfunnskontakt.
- Mange nettsider er veldig viktige for besøkende, også interne brukere, selv om det ikke alltid er stort volum.
- Noen typer nettsider er viktigst for PC-brukere, mobil mindre sentralt, dette må fortsatt være tillatt.
- Ingenting slettes uten at lederne har samtykket til dette.

SAK 40/21 Posisjonsnotater for forskning og utdanning: Bærekraftig omstilling: klima, miljø og energi v/Vebjørn Bakken

De ferdige posisjonsnotatene vil inngå i grunnlaget for UiOs høringsinnspill til ny langtidsplan og publiseres fortløpende på UiOs nettsider: <https://www.uio.no/forskning/om-forskningen/forskningspolitikk/langtidsplan-for-forskning-og-utdanning/posisjonsnotater/index.html>

Leder for arbeidsgruppen, Vebjørn Bakken, orienterte om posisjonsnotatet «Bærekraftig omstilling: klima, miljø og energi. Noen punkter fra presentasjonen:

- Ber om innspill til arbeidet med langtidsplanen. Selve notatet er ferdig og publisert på nettsidene.
- Mange kontaktpunkter til andre områder, og veldig mye som skjer i næringslivet.
- Utgangspunktet har sterk teknologifokus. I anbefalingene har man forsøkt å se helheten.
- Forskningen er fundamentet: disiplinær, tverrfaglig, grunnforskning og inkludering av HumSam-området. Det er gitt seks anbefalinger.

Punkter fra diskusjonen:

- Generelt ros til universitets ledelse med profileringen av posisjonsnotatene og UiO. Bra grep med å få frem notatene i god tid og tydelig få frem viktigheten av grunnforskning.
- Godt gjennomarbeidet posisjonsnotat. Det er en god vinkling med å få fram humaniora og utdanning og fin balanse fra det teknologifokuserte til å beskrive menneske og natur på en mer fundamental måte.
- Viktig at posisjonsnotatet ikke blir for normativt. Vi skal gi studentene verktøy, men ikke bestemme hvordan de skal tenke. Begrepet «riktig retning» referer til bærekraftig retning.
- Begrepet «planetens tålegrense» ble vurdert. Planetens tålegrenser er ikke statiske, men skal være forskningsbaserte estimater som er utvidet med sosiale dimensjoner.
- Begrepet «missions» ble vurdert. Selv om vi kan jobbe med denne forskningen uten å snakke om missions, vil dette begrepet komme uansett.

SAK 41/21 Forskningsrådets utlysning om nasjonale forskerskoler for arbeidslivsrelevans v/Åse-Marit Kristiansen

Forskningsrådet har lyst ut 208 millioner til Nasjonal forskerskole for arbeidslivsrelevans. Målet er å styrke samspillet mellom akademia og andre samfunnsaktører gjennom forskeropplæringen og styrke doktorgradsutdanningens relevans for arbeidslivet. Det er sentralt for UiO og opprettholde god akademisk kvalitet på ph.d.-utdanningen.

Punkter fra diskusjonen:

- De mest suksessfulle forskerskolene vi har i dag er internasjonale. Andre nasjonale forskerskolene trenger UiO mer enn vi trenger dem.

- Relativt lite midler, offentlig ph.d. og nærings-ph.d er enklere innganger til arbeidslivsrelevans og bør heller videreutvikles. Lettere å inkludere mindre enheter som partnere, men problematisk at det er vanskelig å si nei til doktorgradsopptak når noen kommer inn med finansiering.
- Erfaring med forskerskoler med næringslivskobling viser at dette ikke nødvendigvis utgjør den mest sentrale koblingen til næringslivet.
- Spenning mellom universitetets behov for forskerutdanning og behovene i andre sektorer.
- En mer åpen type utlysning med nasjonale forskerskoler ville være enklere å integrere i forskerutdanningen, man kan likevel bygge generiske ferdigheter.
- Karrierestøtte for ph.d.-kandidatene er viktig og må arbeides med kontinuerlig. Det vi tilbyr er bærekraftig kunnskap, det er ikke gitt at næringslivet kan se dette behovet.
- Positiv at man prøver å tenke ph.d.-utdanning inn mot behov i samfunnet, for eksempel bærekraft, digitalisering og kompetansebehov i klinikk og legemiddelindustri.
- Det er nå UiO har muligheten til å forme dette som et nytt virkemiddel. Henvendelsene fra potensielle partnere har allerede begynt å komme. Vi må posisjonere oss og ta stilling til deltagelse og eventuelt jobbe for en god utforming av innretningen.

Oppfølging

Kvalitetssikring av doktorgradsutdanningen til dem som kommer inn via nærings-ph.d. og offentlig ph.d.-ordningene.

EU-forum

SAK 42/21 Presentasjon av resultater fra Horisont 2020 v/ Lars Øen

Horisont 2020 (H2020) er avsluttet og avløst av det nye rammeprogrammet Horisont Europa. Lars Øen presenterte resultatene for UiO som også er sammenfattet i en rapport.

Rapporten gir en oppsummering av de viktigste områdene for universitetet i H2020, både totalbildet og aktiviteten ved de ulike enhetene. Rapporten gir også noe mer detaljert gjennomgang av European Research Council (ERC), Marie Skłodowska-Curie Actions (MSCA) og de tematiske områdene innenfor Societal Challenges og Leadership in Enabling and Industrial Technologies (LEIT).

Resultatene viser at Excellence-pilaren er klart viktigst for UiO, men også at mobilitet er sentralt og at UIO er et attraktivt mål. De gode resultatene ble bemerket og det er nå viktig å posisjonere seg for Horisont Europa.

SAK 43/21 Prosess for innhenting av interne innspill til Langtidsplan for forskning og høyere utdanning (LTP) v/ Per Morten Sandset

KDs høringsbrev er oversendt enhetene og satsingene til orientering. En skrivegruppe bestående av Åse Gornitzka (leder), Solveig Kristensen og Aud Tønnesen utarbeider utkast til UiOs høringsuttalelse basert på spørsmålene i høringsbrevet og posisjonsnotatene. Utkast til høringsuttalelse sendes på intern høring i slutten av juni med svarfrist 18. august. Frist for innspill til departementene er 10. september.

Det ble kommentert at innovasjon skal gå på tvers av alle søylene og at en undergruppe skal spille inn til skrivegruppa på dette.

Sak 44/21 Strategisk koordineringsgruppe for IT i forskning (SK-ITF) og nytt mandat med rapportering til FFD v/ Per Morten Sandset

Ledelsen har nedsatt en arbeidsgruppe som skal justere mandatet til SK-ITF. Utgangspunktet er at universitetsledelsen ønsker en rapporteringslinje for SK-ITF inn mot FFD og en klar linje mellom IKS-ITF og Forskningsinfrastrukturutvalget. Vil komme tilbake mer til orientering neste gang.

Sak 45/21 Retningslinjer for kontraktutvidelse for stipendiater og postdoktorer ved UiO v/UiOdoc

Covid19-pandemien har forårsaket utfordringer for UiOs ph.d.-stipendiater og postdoktorer. Mange i disse to gruppene opplever behov for en utvidelse av sin arbeidskontrakt, men så langt har praktiseringen av retningslinjene rundt kontraktutvidelser ved UiOs ulike enheter variert. Margret Veltman introduserte på vegne av UiOdoc og spurte forskningsdekanene hva man tenker å gjøre ved de ulike fakultetene for å sikre at nødvendige og rettferdige utvidelser gis.

Punkter fra diskusjonen:

- Bra at dette blir løftet, en krevende situasjon og mange av kandidatene er ikke klar over sitt handlingsrom.
- Det er vanskelige avveininger, men behov for individuelle vurderinger spesielt siden pandemien drøyer ut i tid.
- Flere steder har det vært flere runder med søknader om forlengelser, noen steder har man nå gått vekk fra ekstraordinære korona-tilpasninger og tilbake til å følge de ordinære forskriftene.

Oppfølging:

FIADM skulle undersøke hva som p.t. er føringene i det sentrale regelverket og informere om dette. Følgende beskjed ble formidlet til forskningsdekanene på e-post dagen etter møtet:

«Til orientering vedrørende UiOdoc sin Sak 45/21 Retningslinjer for kontraktutvidelse for stipendiater og postdoktorer ved UiO:

Denne problemstillingen er blitt diskutert flere ganger i dekanmøtet og konklusjonen har vært at de sentrale retningslinjene med «Forskrift om ansettelsesvilkår for stillinger som postdoktor, stipendiat, vitenskapelig assistent og spesialistkandidat § 2-3 (1) og (5) (lovdata.no)» er dekkende. Alle stipendiater og postdoktorer kan i prinsippet søke om forlengelse når som helst i løpet av tiden de er ansatt.

Informasjonen som ligger på nettsiden under er fremdeles gjeldende, og de ulike fakultetene bør vurdere om det er behov for å informere tydeligere om dette lokalt.

<https://www.uio.no/om/hms/korona/retningslinjer/retningslinjer-forelgnelse-av-stipendiater.html>»